

PEDAGOGIA TERAPÈUTICA

Marcos Cotaina Peiró

CATALUNYA

SUPÒSITS PRÀCTICS

Supòsits pràctics de

PEDAGOGIA TERAPÈUTICA

Marcos Cotaina Peiró

Primera edició, 2018

Autor: Marcos Cotaina Peiró

Maquetació: Jessica Sánchez Gavilán

Edita: Educàlia Editorial

Imprimeix: Grupo Digital 82, S.L.

ISBN: 978-84-17493-91-2

Depòsit legal: V-xxxx-2018

Printed in Spain/Impres a Espanya.

Tots els drets reservats. No està permesa la reimpressió de cap part d'aquest llibre, ni d'imatges ni de text, ni tampoc la seva reproducció, ni utilització, en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, ja sigui electrònic, mecànic o d'una altra manera, tant coneguda com els que puguin inventar-se, incloent el fotocopiats o gravació, ni està permès emmagatzemar-lo en un sistema d'informació i recuperació, sense el permís anticipat i per escrit de l'editor.

Algunes de les imatges que inclou aquest llibre són reproduccions que s'han realitzat acollint-se al dret de cita que apareix en l'article 32 de la Llei 22/18987, de l'11 de novembre, de la Propietat intel·lectual. Educàlia Editorial agraeix a totes les institucions, tant públiques com privades, citades en aquestes pàgines, la seva col·laboració i demana disculpes per la possible omisió involuntària d'algunes d'elles.

Educàlia Editorial

Avda. de les Jacarandes, 2, loft 327. 46100, Burjassot-València

Tel. 960 624 309 - 963 768 542 - 610 900 111

Email: educaliaeditorial@e-ducalia.com

www.e-ducalia.com

SUPÒSIT PRÀCTIC N°1: LES DIFICULTATS D'APRENTATGE

Una de les funcions del mestre/a PT és intervenir amb els alumnes que presenten dificultats d'aprenentatge. Són alumnes que presenten escasses habilitats cognitives alhora que el seu ritme és lent.

Desenvolupa un pla d'intervenció per a un alumne que presenta Dificultats d'Aprenentatge i que contempli pautes d'intervenció (objectius, metodologia, avaluació...) tant per a l'alumne com per a la família.

1. INTRODUCCIÓ:

L'educació és un procés socialitzador i interactiu que permet promoure el desenvolupament de les persones, en funció sempre de les seves necessitats. Les necessitats personals depenen de múltiples variables, algunes d'elles internes al propi individu i altres més relacionades amb el seu context.

En més d'una ocasió ens trobem amb alumnat que, per diferents raons, requereixen d'una atenció personalitzada per part del sistema educatiu, atenció que, en major o menor mesura, s'allunya de les necessitats que presenten la majoria dels alumnes d'una determinada edat.

Com mestres/es de pedagogia terapèutica (PT) hem de donar resposta a les necessitats educatives del nostre alumnat, especialment a aquells alumnes que presenten dificultats acadèmiques.

Per a això, tindrem en compte una intervenció globalitzada i sempre en coordinació amb la família perquè la nostra intervenció sigui realment eficaç i coherent.

2. DEFINICIÓ DEL CAS: MARC TEÒRIC.

Davant les dificultats d'aprenentatge, com davant qualsevol altra necessitat educativa especial, és determinant realitzar un diagnòstic i una intervenció primerenca que s'efectuarà amb més eficàcia si l'especialista en dificultats de l'aprenentatge és un bon coneixedor dels processos de desenvolupament infantil. Des d'aquesta perspectiva hem desenvolupat el tema que ens ocupa, ja que la nostra pretensió és partir dels processos de desenvolupament per establir les bases de la nostra intervenció davant un nen de risc, o dit d'una altra manera, revisar els coneixements sobre el desenvolupament infantil per treure el màxim partit de les nostres estratègies instruccionals de cara a prestar una ajuda més efectiva a l'alumne que amb algunes dificultats s'acosta a la comprensió del món matemàtic.

Si observem el que un nen és capaç d'aprendre en els primers anys de la seva vida estarem d'acord a assenyalar que l'estudi de l'aprenentatge humà és una cosa fascinant i coincidirem en afirmar que les teories que la psicologia ha elaborat per aproximar-se a la comprensió d'aquest fenomen, són només models complementaris que ens faciliten l'anàlisi d'uns processos força complexos.

Per tot això, l'estructura del present cas pràctic, després d'abordar l'anàlisi del concepte de dificultats d'aprenentatge per una banda, aspectes relatius al desenvolupament i a l'educació matemàtica de l'altra, es vertebrarà al voltant d'un esquema coherent.

Així doncs, l'avaluació i la intervenció dependrà en cada cas de les característiques diferencials dels alumnes en els diferents moments del seu desenvolupament en què es manifestin o exacerbin les seves dificultats d'aprenentatge.

Per a això s'analitzarà en primer lloc la definició de dificultats en l'aprenentatge. Seguidament, ens centrarem en l'anàlisi dels criteris diagnòstics per a la seva definició.

LES DIFICULTATS D'APRENTATGE: DEFINICIÓ I FONAMENTACIÓ:

El terme "dificultats d'aprenentatge" és un terme relativament modern en el qual destaquen connotacions de tipus pedagògic en un intent d'allunyar del seu referent matisos neurològics. Per a això, considero important assenyalar una definició de caràcter més general: **dificultats específiques d'aprenentatge**.

DEFINICIÓ DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENTATGE:

ens remetem a la definició elaborada pel National Joint Committee on Learning Disabilities (NJCLD) el 1988, i que diu:

"DA és un terme general que es refereix a un grup heterogeni de trastorns que es manifesten per dificultats significatives en l'adquisició i ús de l'escolta, parla, lectura, escriptura, raonament o habilitats matemàtiques. Aquests trastorns són intrínsecs a l'individu, suposant-deguts a la disfunció del sistema nerviós central, i poden ocórrer al llarg del cycle vital. Poden existir juntament amb les DA, problemes en les conductes d'autoregulació, percepció social, però no constitueixen per si mateixes una DA. Tot i que les DA poden ocórrer concomitantment amb altres incapacitants (per exemple deficiència sensorial, retard mental, trastorns emocionals greus) o amb influències extrínseques (per exemple diferències culturals, instrucció inapropiada o insuficient), no són el resultat d'aquestes condicions o influències".

Aquesta definició és la que ha aconseguit més acceptació i un major acord respecte a què és el que els pares i professionals entenen per DA. S'hi destaquen cinc constructes essencials:

- Les DA són heterogènies, intra i entre individus.* Les diferències intraindividuals impliquen perfils variats d'aprenentatge i canvis a través del cycle vital.
- Les dificultats es donen en habilitats específicament humanes, com el llenguatge parlat, escrit, raonament o habilitats matemàtiques.* Aquestes dificultats es fan evidents quan amb nivells apropiats d'esforç el nen no progressa raonablement.
- Les DA són intrínseques a l'individu,* no desapareixen amb el temps.
- Les DA poden ocórrer conjuntament amb altres deficiències que, en si mateixes, no constitueixen una dificultat per a l'aprenentatge.*
- Les DA no estan causades per influències extrínseques.* Una instrucció inadequada o la manca d'experiència instruccional causa problemes d'aprenentatge, però no DA.

CLASSIFICACIÓ DE LES DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENTATGE.

Hi ha una àmplia varietat pel que fa als sistemes proposats, de manera que centrarem el nostre estudi en tres models per les característiques que reuneixen pel que fa a clarificació i comprensibilitat: el de Kirk i Chalfant (1984), el de Wong (1996) i el de Padget (1998).

CLASSIFICACIÓ KIRK I CHALFANT (1984):

Aquests autors classifiquen les DA en dos grans grups:

- DIFICULTATS D'APRENTATGE EVOLUTIVES**, equivalents a les deficiències en processos psicològics i que impliquen les habilitats bàsiques que el nen necessita per tenir èxit en les tasques acadèmiques. Aquest tipus de dificultats es divideixen al seu torn en dos grups, primàries i secundàries. **Les primàries** inclouen dificultats perceptives, d'atenció i de memòria, que influeixen al seu torn en **les secundàries**, pensament i llenguatge oral.
- DIFICULTATS ACADÈMIQUES**, que representen els problemes que experimenten fonamentalment els nens en l'adquisició dels aprenentatges fonamentals:

- a. dificultats en la lectura
- b. dificultats en l'escriptura
- c. dificultats en el lletreig / expressió escrita
- d. dificultats en l'àritmètica.

CLASSIFICACIÓ DE WONG (1996):

Bernice Wong (1996) també ha desenvolupat una classificació de les DA que inclou tant dificultats acadèmiques com no acadèmiques. En la mateixa línia de Kirk, sota el paraigua de DA no acadèmiques s'inclouen els problemes visomotors, en el processament fonològic, llenguatge memòria i problemes perceptius. Però a diferència de Kirk i Chalfant, Wong omet l'atenció com una de les àrees pròpies de les DA. Per la seva banda, les DA acadèmiques inclouen les àrees de lectura, lletreig, escriptura i matemàtiques

CLASSIFICACIÓ DE PAGET (1998):

Fonamentant-se en els resultats d'investigacions neuropsicològiques i educatives, Padget (1998) redueix a tres els dominis en els quals es manifesten els símptomes centrals dels diferents tipus de DA: problemes en la comprensió oral, en habilitats bàsiques de lectura i en raonament / càlcul matemàtic. És més considera que la "comprensió oral" i les "habilitats bàsiques de lectura" són els símptomes nuclears de les DA, mentre que els problemes en la "expressió oral", "comprensió oral" i "expressió escrita" constitueixen símptomes secundaris, que poden comprendre millor com a conseqüència dels dèficits en les altres habilitats.

Partint per tant d'aquestes característiques i necessitats específiques de l'alumne presentat en el cas, pas a contestar aquest supòsit, realitzant en primer lloc una breu introducció per resoldre a continuació la qüestió que es em planteja, així doncs, després de realitzar una petita anamnesi recopilant les dades importants que ens cita el cas, planificaré la resposta educativa a nivell individual, especificant el pla d'intervenció que duré a terme amb l'alumne i finalment faré una breu conclusió i faré referència a les fonts bibliogràfiques i legislatives utilitzades per resoldre aquest cas pràctic.

3. CONTEXT I ENTORN:

Ens trobem en un centre de _____ situat a _____

4. NORMATIVA:

- LEC 12/2009 Llei d'educació de Catalunya,

- a. **article 81: Criteris d'organització pedagògica dels centres per a l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques**, pel qual s'estableix que
  - I. L'atenció educativa de tots els alumnes es regeix pel principi d'escola inclusiva.
  - II. Els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris, independentment de llurs condicions i capacitats.
- b. **article 82: Criteris d'organització dels centres per a atendre els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació relacionats amb l'aprenentatge escolar**.
  - I. El projecte educatiu de cada centre ha d'incloure els elements metodològics i organitzatius necessaris per a atendre adequadament els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació que puguin afectar l'aprenentatge i la capacitat de relació, de comunicació o de comportament.
  - II. L'Administració educativa ha d'establir, per mitjà dels serveis educatius, protocols per a la identificació dels trastorns d'aprenentatge o de comunicació i l'atenció metodològica adequada.

- c. **article 91** pel qual s'estableix comissió d'atenció a la diversitat.
- **Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària**
    - a. **Article 2 Principis generals**
L'acció educativa s'emmarca en un sistema educatiu inclusiu que té en compte les diverses experiències i aprenentatges dels alumnes i s'ha d'adaptar de manera personalitzada als seus ritmes evolutius i característiques personals. S'ha de posar un èmfasi especial en la detecció precoç de les dificultats d'aptge per tal que l'alumne rebi una resposta educativa adequada a les seves necessitats al més aviat possible.
    - b. **Article 11 Atenció a la diversitat dels alumnes**
  - **Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu** regula l'atenció educativa de tots els alumnes al llarg de l'escolarització i en la transició a la vida adulta. Té per objecte garantir que tots els centres educatius siguin inclusius mitjançant l'establiment de criteris que orientin l'organització i la gestió dels centres l'ordenació de mesures i suports per a l'atenció educativa i per a la continuïtat formativa, i la diversificació de l'oferta de serveis dels centres d'educació especial per esdevenir, també, centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos per als centres educatius ordinaris a fi de completar la xarxa de suports a l'educació inclusiva.
El Decret estableix que tots els alumnes s'escolaritzen en centres ordinaris i, només de manera excepcional i a petició de la família, els alumnes amb necessitats associades a discapacitat severa o profunda s'escolaritzen en centres d'educació especial.
L'article 12 del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu, regula els aspectes relacionats amb el pla de suport individualitzat (PI).
    - a. **Article 7, 8, 9 i 10 Mesures i suports per a l'atenció educativa dels alumnes**
      - f. L'atenció directa dels professionals de suport dels centres de recursos educatius per a deficients auditius (CREDA).
    - b. **Article 12, 13 i 14 El pla de suport individualitzat (PI)**
    - c. **Article 15 Detecció, identificació i avaluació de les nec. esp. de suport educatiu**
    - d. **Article 18 Escolarització en centres d'educació especial**
    - e. **Article 23 Serveis educatius: (Regulat pel decret 155/1994)**
      - I. a) Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògics (EAP)
      - II. b) Els centres de recursos educatius per a deficients auditius (CREDA)
  - **Decret 155/1994 pel qual es regulen els serveis educatius del dpt. d'ensenyament.**
    - a. **Article 25. Funcions dels CREDA** (serveis educatius específics)
  - **Resolució de 22 de juny: Document per a la gestió i organització de centre educatiu pel curs 2017-2018.**

5. CAPACITATS / COMPETÈNCIES:

COMPETÈNCIES:

Són les capacitats per activar i aplicar de manera integrada els continguts propis de cada etapa educativa, amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos. Per tant, es conceptualitzen com un «saber fer» que s'aplica a una diversitat de contextos acadèmics, socials i professionals.

Perquè la transferència a diferents contextos sigui possible és indispensable una comprensió del coneixement present en les competències, i la seva vinculació amb les habilitats pràctiques o destreses que les inte-

gren. D'aquí la importància del treball de les mateixes en el camp de l'educació, i més específicament, en el camp de la Pedagogia Terapèutica.

Les competències que treballa durant el curs, són:

- **C. 8** Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars.
- **C. 9** Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació comunicativa.
- **C. 10** Interactuar en situacions on intervé més d'un interlocutor, utilitzant estratègies que afavoreixin la com. oral.
  - » Estratègies de participació activa i col·laborativa en situacions espontànies i dirigides per planificar, organitzar el discurs i negociar el significat.
  - » Elements expressius: to de veu, mirada, gest, entonació, ritme.
  - » Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, manteniment del tema, respecte per l'opinió dels altres...

Totes aquestes competències es desenvolupen i es van assolint per part de l'alumnat, mitjançant el treball d'activitats orientades a la consecució dels components lingüístics que permeten una correcta comunicació. Aquests són: la gramàtica, vocabulari, la semàntica la morfosintaxi i la pragmàtica. A més, s'avaluen amb l'ús de criteris d'avaluació que mes endavant concretem.

El desenvolupament de la competència matemàtica al final de l'educació obligatòria comporta utilitzar espontàniament:

- els elements i raonaments matemàtics per a interpretar i produir informació, per resoldre problemes provinents de situacions quotidianes i per a prendre decisions.
- aplicar les destreses i actituds que permeten raonar matemàticament,
- comprendre una argumentació matemàtica i expressar-se i comunicar-se en el llenguatge matemàtic, utilitzant les eines de suport adequades, i integrant el coneixement matemàtic amb altres tipus de coneixement per donar una millor resposta a les situacions de la vida de diferent nivell de complexitat.
- utilitzar i relacionar els números, les operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant per produir i interpretar diferents tipus d'informació, com per ampliar el coneixement sobre aspectes quantitatius i espacials de la realitat, i per resoldre problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.

6. OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS:

Objectius generals per al curs escolar són:

1. Detectar i prevenir possibles alteracions en el desenvolupament de l'alumne.
2. Realitzar l'avaluació de les àrees de llengua i matemàtiques i seguiment del seu procés evolutiu.
3. Programar i realitzar la intervenció terapèutica de forma directa, puntual i indirecta en funció de la patologia, l'edat de l'alumne i la disponibilitat de temps.
4. Assessorar els tutors i famílies propiciant un clima comunicatiu.
5. Elaborar i/o adequar materials per a donar resposta a les necessitats dels nostres alumnes.
6. Coordinar amb els diferents professionals que participen en la tasca educativa i desenvolupament integral dels alumnes.

Objectius GENERALS pel que fa al llenguatge:

- Millorar el nivell de desenvolupament en les àrees anomenades curriculars
- Afavorir el desenvolupament general: social, personal i d'aprenentatge.
- Donar suport a les dificultats que pugui tenir en l'assoliment dels continguts curriculars.

- Guanyar seguretat i autonomia en la vida quotidiana.
- Millora d'autonomia
- Treballar la lecto-escritura.

Objectius GENERALS pel que fa a l'àrea de les matemàtiques:

- Millorar el nivell de desenvolupament en les matemàtiques
- Millorar el rendiment en operacions bàsiques.
- Treballar el raonament lògic.
- Aprofundir en el domini de l'escritura i lectura dels números.
- Identificar noms de figures geomètriques.
- Reconèixer diferents tipus de mesures: Km, l, g...

7. CONTINGUTS:

ÀREA DE LLENGUA:

- Estratègies i normes d'interacció oral apreses: respectar el torn de paraula, respondre i preguntar per esbrinar el significat d'expressions o paraules que no es comprenen i per demanar ajuda.
- Utilització d'estratègies de comprensió dels missatges orals: atenció, retenció, anticipació del contingut i de la situació mitjançant el context verbal i no verbal, reconeixement del sentit global.
- Importància de la millora en expressió oral.
- Comprensió de textos orals procedents de la televisió com a instrument per a l'aprenentatge i per obtenir informació general sobre fets i esdeveniments pròxims a la seva experiència.
- Lectura de textos pròxims a l'experiència infantil en diferents suports (impresos i digitals) iniciant progressivament en les convencions del codi escrit.
- Coneixement i ús guiat dels elements bàsics de textos escrits senzills de la vida quotidiana de l'aula: horaris, dates, cartells, avisos, endevinalles, felicitacions, invitacions, peus de foto, etc.
- Regles bàsiques d'ortografia aplicades a paraules d'ús habitual.
- Constància i hàbits de treball.
- Elaboració, a partir de models, de contes breus i poemes senzills, de manera individual i col·lectiva, aplicant recursos retòrics i mètrics adequats a l'edat.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES:

- Plantejaments i estratègies per comprendre i resoldre problemes de suma i resta referits a situacions reals senzilles: Problemes orals, gràfics i escrits. Resolució individual o en grup (treball cooperatiu). Explicació oral del procés seguit en la resolució de problemes. Experimentació amb materials. Representació mitjançant dibuixos
- Nom i grafia dels nombres de fins a una xifra reconeixent-los en calendaris, llistes, revistes, jocs i qual-sevol situació amb contingut numèric.
- Significat i utilitat del mesurament en la vida quotidiana (mesures corporals, talles, objectes, receptes, recipients...).
- Unitats de mesura del temps :, dia, setmana, mes i any.
- Vocabulari: sobre, sota, esquerra, dreta, al costat, davant, darrere, a dalt, a baix, entre.

8. DESENVOLUPAMENT DEL CAS:

8.1. PEL QUE FA A LA COORDINACIÓ SERÀ NECESSARI CONTEMPLAR ELS SEGÜENTS AGENTS EDUCATIUS A L'HORA DE PLANIFICAR CORRECTAMENT EL PI:

- Amb l'EAP: caldrà seves orientacions realitzades en l'informe psicopedagògic per poder determinar la nostra intervenció.
- Amb el tutor/a: ens reunirem setmanalment per programar les diferents activitats. Intercanviarem dades sobre l'alumne que ens ajudarà a ajustar la resposta educativa. A més avaluarem junts a l'alumne i farem la tutoria amb les famílies.
- Amb els especialistes (música, anglès, Ed. Física...) per abordar aspectes curriculars i organitzatius.
- Amb les famílies: realitzarem a principi de curs una reunió en la qual exposarem el programa educatiu que realitzarem amb el seu fill, promovent la seva participació i col·laboració. Serà essencial coordinar-se amb les famílies en temes de deures, materials, excursions, normes...

Ens reunirem un cop al trimestre, si cal ho farem més vegades, per intercanviar informació i a més faré un informe que lliuraré a través del tutor, a la família on apareixerà tot el que s'ha treballat en les sessions de PT, ja siguin aquestes sessions dins el aula ordinària com fora d'aquesta.

- Amb agents no docents: personal d'administració, conserge, menjador...
- Amb professionals externs al centre: associacions, acadèmies...

8.2. TEMPORALITAT:

La **distribució horària** de les sessions serà la següent.....

AQUESTA distribució de recursos personals quedarà reflectida al Projecte educatiu del centre (PE) i al PI de l'alumne (si en te).

8.3. METODOLOGIA:

Els principis metodològics en els quals ens hem basat són els que fan referències a una concepció constructivista de l'aprenentatge com ara són:

- Partir del nivell de desenvolupament de l'Anna, per moure'ns dins de la Zona de Desenvolupament Pròxim que promulga Vigotski.
- Fomentar la construcció d'aprenentatges significatius que tan importants són segons Piaget. Aquests aprenentatges significatius facilitaran que l'Anna pugui generalitzar els aprenentatges i extrapolar, aprenent més fàcilment.
- Desenvolupar la seva capacitat d'aprendre a aprendre.
- Promoure en Ana l'activitat física i mental.
- Utilització del joc com a mitjà d'aprenentatge.

D'altra banda, algunes de les estratègies metodològiques en què hem basat el nostre pla d'intervenció per a Ana són les següents:

- ✓ Mostrarem interès per les seves aprenentatges.
- ✓ Valorarem positiva i constructivament els seus èxits i esforços.
- ✓ Evitarem estímuls que dispersin la seva atenció.
- ✓ Programarem activitats breus i variades.
- ✓ Reforçarem positivament els seus aprenentatges per estimular.

Propiciaré un aprenentatge significatiu, partint del nivell de desenvolupament de l'alumne, dels seus interessos i necessitats i dels coneixements previs. Atendré els principis de globalització de les activitats i

d'individualització de l'ensenyament, respectant el seu ritme d'aprenentatge. L'alumne serà l'autèntic protagonista del procés d'E / A. Promouré un aprenentatge basat en l'activitat física i mental i en la memorització comprensiva. Oferiré activitats amb caràcter lúdic. Afavoriré que l'alumne aprengui a aprendre, és a dir, que adquireixi estratègies cognitives de planificació i regulació de la pròpia activitat d'aprenentatge. Faré servir l'error com a font d'aprenentatge, sobretot aprofitant el conflicte cognitiu que es genera amb l'alumne amb l'error. Organitzaré els espais, materials i temps fora de manera que es generi a l'aula un clima càlid, acollidor i segur que afavoreixi la comunicació fluïda entre mestra- alumnes/es i alumnes/es- alumnes/es, perquè així puguin desenvolupar una seguretat afectiva i emocional. Mantindré una actitud d'ajuda i col·laboració família-escola. El meu paper com a docent serà la de mediatrice de l'aprenentatge. Utilitzarem les mesures generals oportunes per a l'adequat desenvolupament d'aprenentatge.

En aquest punt serà molt important aportar idees innovadores perquè l'alumne i la resta dels seus companys aprenguin d'una manera cooperativa i amb dinàmiques que ajudin a assimilar els aprenentatges.

- Les metodologies ens ajuden a organitzar les propostes d'experiències d'aprenentatge per als alumnes i, a més, vertebrar el currículum.
- D'elles depenen, en bona mesura, les competències que els alumnes adquiriran en les assignatures.
- Són el teu "caixa d'eines" per a l'aula, així que, quantes més i millors tinguis a la teva disposició, millor.

8.4. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES:

Us anoto un seguit d'estratègies metodològiques que poden servir com a orientació a l'hora de desenvolupar una metodologia d'acord als interessos de l'alumne:

- Flipped classroom.
- El portafolis.
- L'aprenentatge basat en tasques.
- L'ús de la pissarra digital
- Design Thinking
- Treball per racons.
- Treball per projectes.
- Treball cooperatiu...
- Per a l'ensenyament de la lectoescriptura contemplarem diferents mètodes. Personalment, va destacar el mètode Rosetta, ja que em sembla interessant per treballar des de la base d'Infantil 1 lectoescriptura comprensiva.

8.5. ACTIVITATS:

- Àrea de Llengua:
  - » Lectura de contes.
  - » Fitxes d'atenció (laberints, memory...)
  - » Dinàmiques de treball cooperatiu. Láspices al centre, foli giratori...
  - » Quaderns d'ortografia.
  - » Refranys, cançons, poemes...
- Àrea de Mates:
  - » Problemes de lògica matemàtica.
  - » Fitxes d'operacions bàsiques.
  - » Treballar el rellotge.
  - » Mesurar objectes reals.

» Manipular figures geomètriques...

8.6. RECURSOS:

1. Recursos Personals: tutor/a, mestre PT, especialistes, agents no docents...
2. Recursos Materials: ordinador, pissarra digital, materials de plàstica, contes, objectes quotidians, fitxes diverses...
3. Recursos Ambientals: cartells, esquemes, fotos...

8.7. L'AVALUACIÓ

L'Avaluació farà en base a uns criteris i estàndards d'aprenentatge avaluables que ens hem plantejat per a ell.

En primer lloc fixarem els referents legislatius

- ORDRE ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària.
- L'article 2 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació concreta els principis específics que regeixen el sistema educatiu, entre els quals hi ha l'aplicació general de criteris i procediments d'avaluació, i l'article 79, concreta els criteris d'organització pedagògica, que inclouen que cal realitzar una avaluació objectiva del rendiment escolar per tal d'avaluar el progrés assolit individualment per cada alumne. La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en l'article 20, estableix el marc d'avaluació dels aprenentatges dels alumnes de l'educació primària.
- El Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Per avaluar aquest plantejament rehabilitador serà necessària una avaluació contínua que permeti observar, d'una manera progressiva, l'assoliment dels objectius previstos.

L'avaluació és un instrument per a l'orientació. Per tant, la nostra avaluació la realitzarem de forma continuada al llarg del procés d'aprenentatge i no com a activitat aïllada i periòdica, ja que considerem l'avaluació com un procés integrador, personalitzat, formatiu i tècnic.

Organitzarem l'avaluació d'Alberto en dos blocs:

- A. Avaluació del procés d'Ensenyament (criteris d'avaluació, indicadors / estàndards d'aprenentatge, instruments d'avaluació i criteris de qualificació).

L'avaluació es realitzarà tant dels aprenentatges adquirits per Alberto, com del procés d'ensenyament que hem dut a terme nosaltres mateixos com a docents, per comprovar si la resposta educativa plantejada per al nostre alumne s'ajusta o no als seus NESE.

L'avaluació es durà a terme en tres moments principalment: al principi (avaluació inicial), durant el procés d'E-A (avaluació processual), i al final del mateix (avaluació sumativa o final).

Encara que es donin en 3 moments de major rellevància, l'avaluació serà contínua, individual, global, criterial, formativa, reguladora, orientadora i interdisciplinària.

Aquest tipus d'avaluació serà realitzada principalment a través de l'observació i la triangulació. Es tracta de veure com el nen va assolint o no els objectius proposats i, a partir dels resultats que es vagin observant realitzar les modificacions oportunes del programa.

I els instruments que podem utilitzar el mestre/a tutor/a i jo poden ser d'elaboració pròpia com els anecdotaris o diaris de classe, o instruments prefixats com són les actes d'avaluació i butlletins de notes.

No hem d'oblidar aspectes com els criteris de qualificació (valorar no només els continguts conceptuals sinó també actitudinals i procedimentals atorgant percentatges segons tipus de criteri d'avaluació) prefixats per a l'alumne. Per a això, ens basarem en rúbriques i escales de revisió.

Caldrà també contemplar diferents maneres d'avaluar a l'alumne: autoavaluació, coavaluació i heteroavaluació.

B. Avaluació del Procés Docent:

De la mateixa manera s'avaluarà el programa i projecte (si es realitza algun) en si mateix: els materials emprats, la temporalització, els continguts seleccionats, les actuacions dels docents... I, amb tota la informació recollida en l'avaluació, es prendran decisions sobre la necessitat o no d'introduir canvis en les aplicacions successives.

En finalitzar el curs s'avaluarà l'ACIS i es realitzarà la proposta de continuïtat d'aquest programa educatiu. Finalment, s'haurà de realitzar un seguiment de l'ACIS al llarg dels cursos posteriors.

9. CONCLUSIÓ

Voldria concloure aquesta prova pràctica destacant el paper del mestre de PT com a recurs personal que dóna qualitat al sistema educatiu. A més d'aquest recurs i juntament amb l'elaboració de programes específics, es persegueix donar una resposta ajustada a les necessitats que presenta l'alumnat, des del marc de l'atenció a la diversitat per afavorir la seva inclusió educativa.

A continuació i per finalitzar desenvoluparé la bibliografia i suport legislatiu en què m'he basat per al desenvolupament del supòsit.

10. BIBLIOGRAFIA, WEBGRAFIA I LEGISLACIÓ:

A. BIBLIOGRAFIA GENERAL:

FERRANDIS, A.: *La escuela comprensiva*. Ed. Cide. Madrid

BAUTISTA, R.: *Necesidades educativas especiales*. Ed. Aljibe. Málaga

CASTAÑEDO: *Bases psicológicas de la educación especial*. Ed. CCS. Madrid

FORTES M. C., FERRER A. i GIL M. D.: *Bases psicológicas de la EE. aspectos teóricos y prácticos*. Ed. Promolibro

COLL, C., MARCHESI i PALACIOS: *Desarrollo Psicológico y Educación*. Ed. Alianza. Madrid.

AAVV (2000): *¿Cómo hacerlo? Propuestas para educar en la diversidad*. Ed. Graó.

W. JOHNSON, D., T. JOHNSON, R., J. HOLUBEC, E. (1992): *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Editorial Paidós.

B. BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA I PRÀCTICA:

JIMÉNEZ, M. Á. (2005): *Proyecto para educar. Proyectos para dentro y fuera de la escuela*. Editorial: Universidad Pontificia de Salamanca.

PARCERISA ARÁN, A. i ALTRES (2010): *Materiales y recursos didácticos en contextos comunitarios*. Ed: Grao. Barcelona.

SÁNCHEZ ALCÓN, J. M. (2011): *Pensamiento libre para personas con discapacidad intelectual. Programa pienso, luego soy uno más*. Ediciones Pirámide.

AAVV (2006): *La intervención en educación especial. Propuestas desde la práctica*. Editorial CCS, Madrid.

JIMÉNEZ, M. Á., COLOMA, A., SÁEZ, A. M. (2018): *Metodologías para desarrollar las competencias y atender a la diversidad*. PPC Editorial.

GARRIDO LANDÍVAR, J. (1997): *Adaptaciones curriculares*. Ed. CEPE. Madrid.

GONZÁLEZ MANJÓN, D. (1993): *Adaptaciones curriculares. Guía para su realización*. Ed. Aljibe. Málaga.

WEBGRAFIA:

educaweb.com

profe.net

orientaciónandujar.com

Elportaldelopositor.Oposptvalencia@blogspot.com.es

AulaPT

RECURSOS PER A CASA:

Recursos per a l'etapa d'EI: <http://www.xtec.es/escola/infantil>

Clic 3.0: <http://www.xtec.es/recursos/clic/cat/info/download.html>

Activitats Clic d'EI: <http://www.xtec.es/recursos/clic/cat/act/ei.html>

XTEC: http://www.xtec.es/cgi/programari_educatiu?TEMATICA =infantil

Dibuixos i altres recursos per a EI i EP: <http://www.coloring.ws>

Informació sobre el recurs del Protagonista de la setmana per a EI i 1er cicle d'EP: http://es.geocities.com/ishar20/libro_del_protagonista.html

LEGISLACIÓ

Per finalitzar, diré que la legislació emprada ha estat la següent:

Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre per a la Millora de la Qualitat educativa.

LEC 12/2009 Llei d'educació de Catalunya

RD 1630 de l'any 2006 sobre Ensenyaments mínims en el 2n CILO d'Educació Infantil

Reial decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària.

ORDRE ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. Departament d'ensenyament.

Decret 181/2008, de 9 setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.

Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu

ORDRE EDU/484/2009, de 2 de novembre, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil

Resolució ENS/1544/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge.